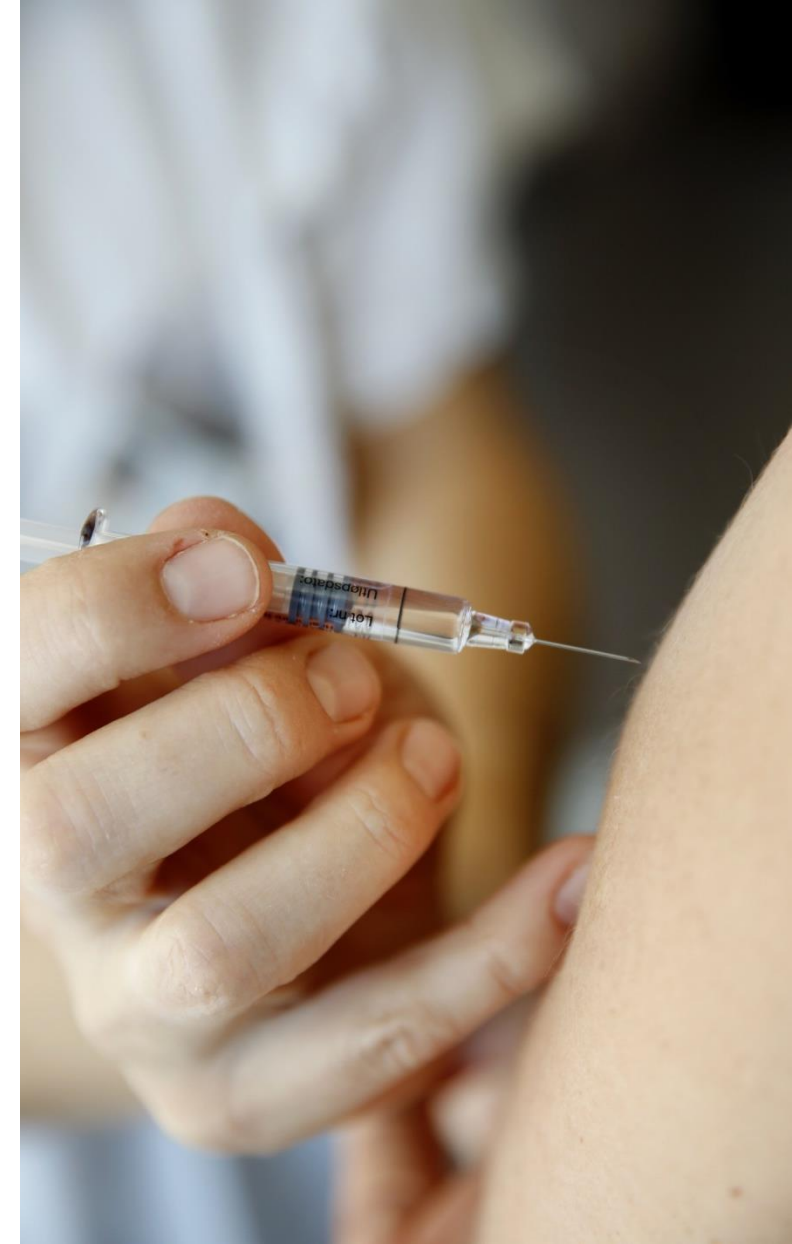

Influensavaksinering av helsepersonell

Overlege Ragnhild Raastad
Regionalt kompetansesenter for smittevern Helse Sør-øst

Visjon

«Helse Sør-Øst er en foretaksgruppe uten helsetjenesteassosierte infeksjoner»

Satsningsområder for RKS HSØ

1. Vaksinasjon mot sesonginfluensa
2. Standardisert resistensrapportering
3. Kompetanseheving
 - a. Undervisning
 - b. e-læring
 - c. Implementering
4. Bistand om antibiotikabruk og smittevern

Hvorfor skal helsepersonell tilbys vaksiner?

- Helsepersonell kan ha høyere risiko for å bli smittet gjennom sitt arbeid
- Helsepersonell kan spre smitte til sårbare pasienter

Yrkesvaksinasjon

Forskrift om utførelse av arbeid

- Arbeidsgiver skal kartlegge smitterisiko (§ 6-1)
- Arbeidsgiver skal gi informasjon og sørge for at arbeidstakere tilbys effektiv og sikker vaksinasjon mot agens de kan bli eksponert for (§ 6-12)
- Arbeidsgiver skal dekke utgiftene (§ 6-12)

Frivillig, men krav til forsvarlighet

Helsepersonelloven § 4

Helsepersonell skal utføre sitt arbeid i samsvar med de krav til forsvarlighet og omsorgsfull hjelp som kan forventes ut fra helsepersonellets kvalifikasjoner, arbeidets karakter og situasjonen for øvrig

© iStock

Aktuelle vaksiner for helsepersonell

	Alle	Invasive prosedyrer + tilknyttet rengjøringspersonell	Arbeid med smittsom lungetbc eller dyrkn. av mykobakterier	Ikke gjennomgått varicella	Personell ved mikrobiologiske laboratorier
Influenza	✓				
Meslinger, kusma, røde hunder (MMR)	✓				
Difteri, tetanus, polio, kikhoste	✓				
Hepatitt B		✓			
Tuberkulose (BCG)			✓		
Varicella				✓	
Andre*					✓

*Vaksineres mot de agens de jobber med etter arbeidsgivers risikovurdering

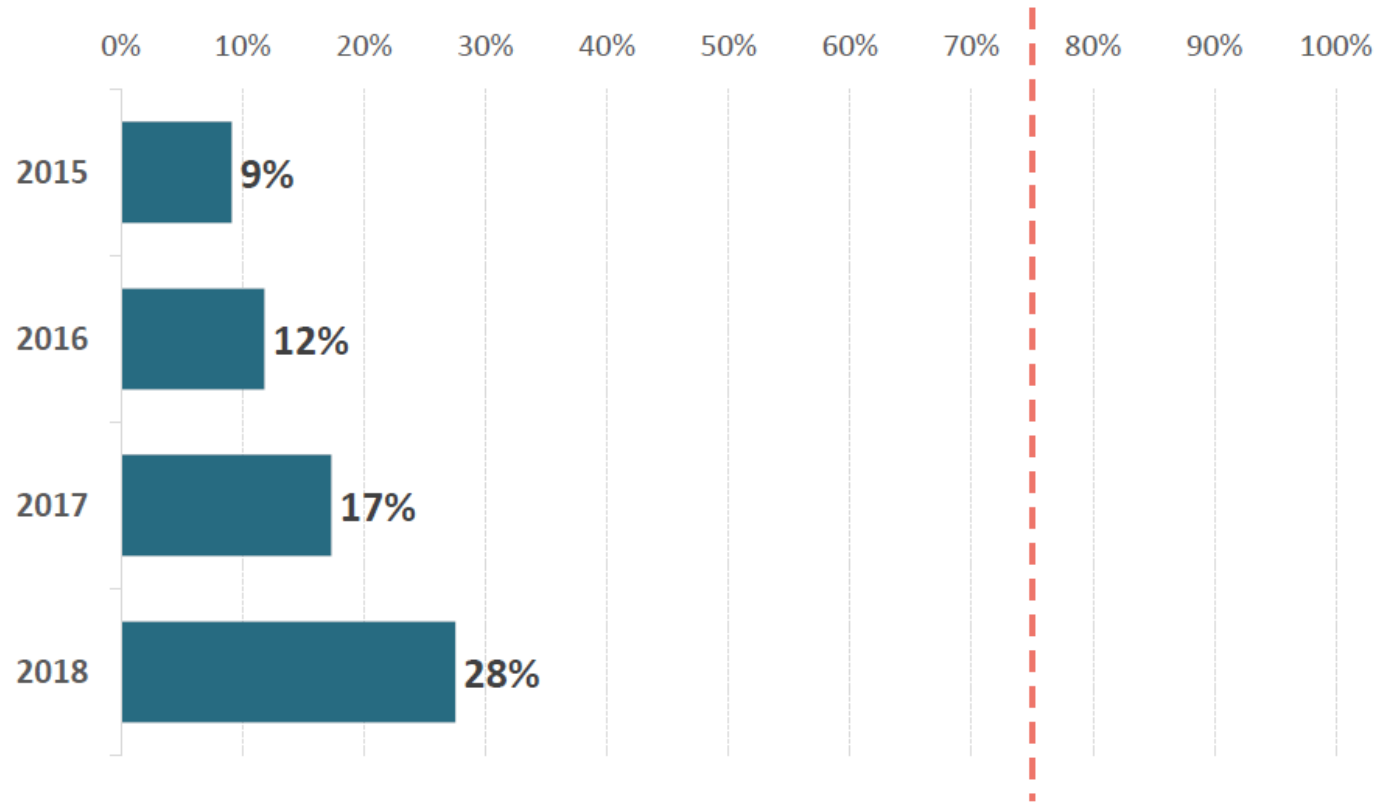
Influenza er vanlig

- Vanligvis ufarlig og selvbegrensende
 - **5-10 %** av alle voksne
 - **20-30 %** av alle barn
 - Ca. **20 %** av helsepersonell
- Ca. **30 %** av kan være asymptomatiske, men likevel smittsomme

Foto: Shutterstock

Vaksinasjonsdekning blant helsepersonell

Illustrasjon: FHI

Nasjonale og internasjonale målsettinger

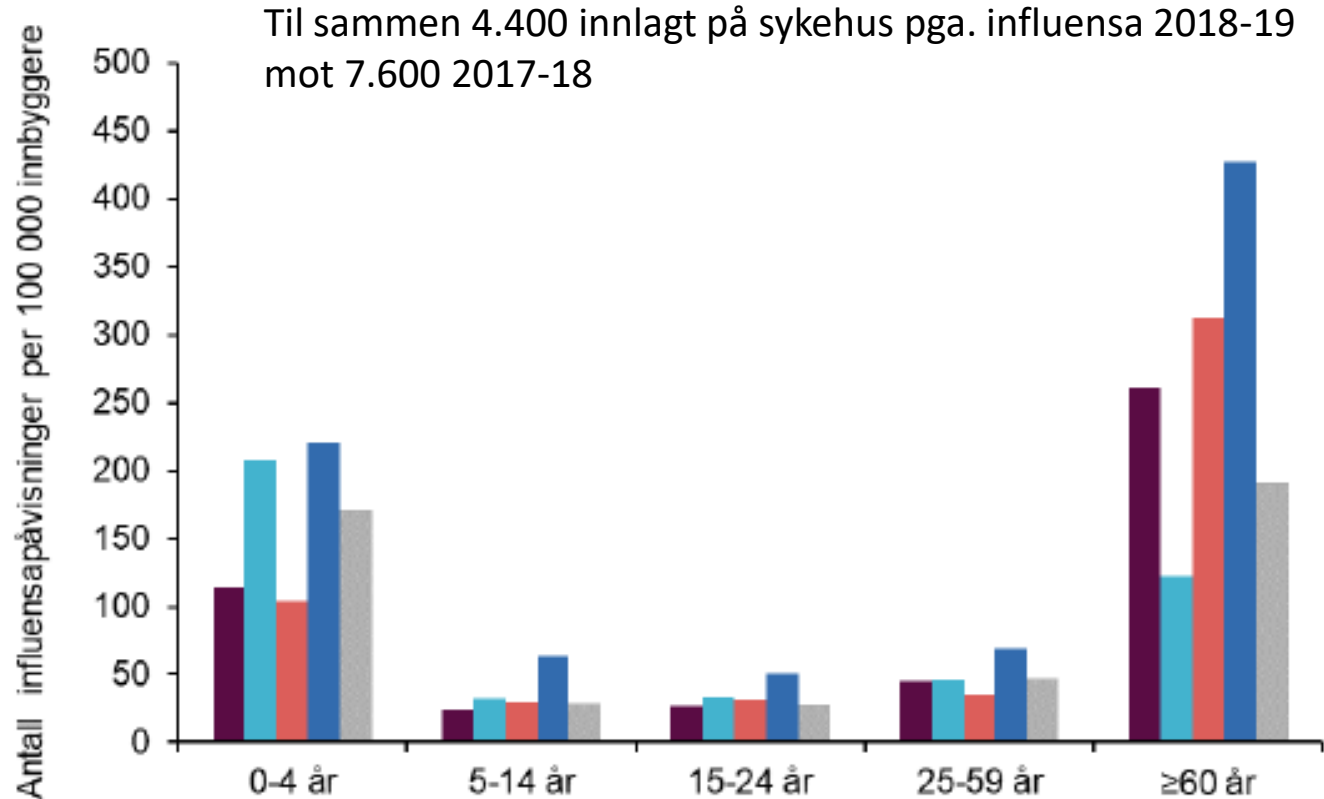

Foto: Google Art Project

Hvordan endrer vi folks adferd?

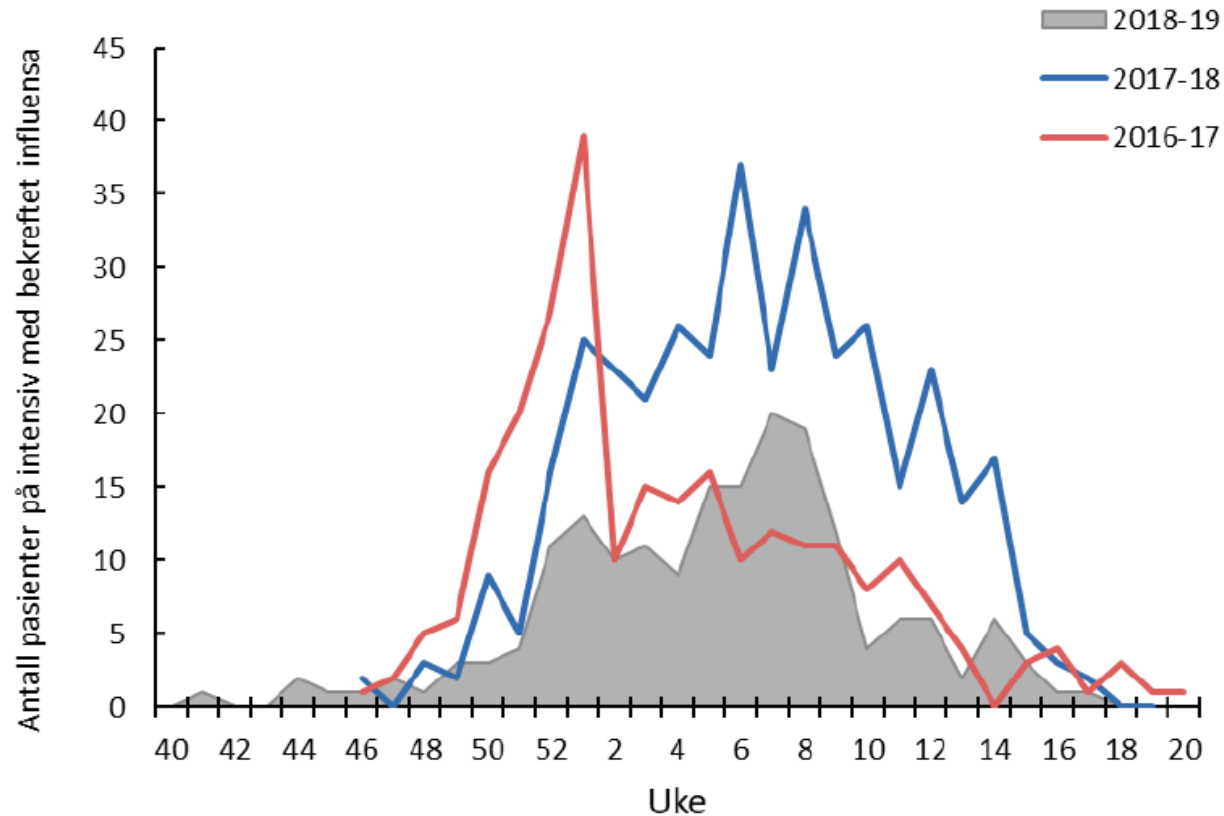

De yngste og eldste innlegges oftere i sykehus

Influensasesongen i Norge 2018-19. Folkehelseinstituttet

Influenza og intensivbehandling

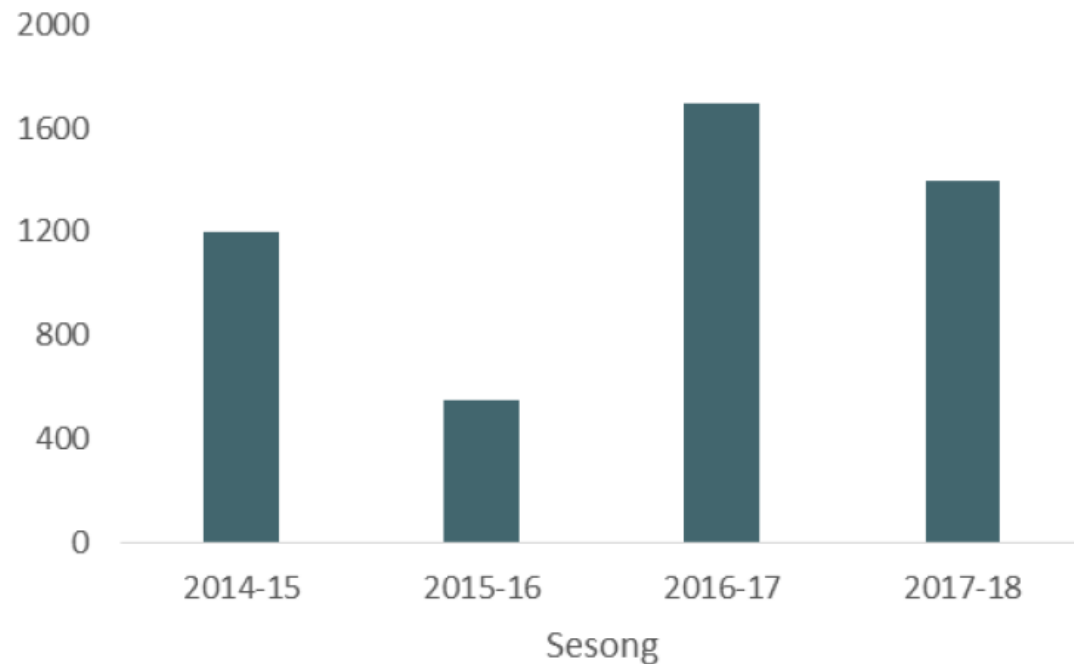

260 intensivbehandlede
influensapasienter 2018-19

Influensasesongen i Norge 2018-19. Folkehelseinstituttet

Influenza gir overdødelighet

Estimert antall influensarelaterte dødsfall*

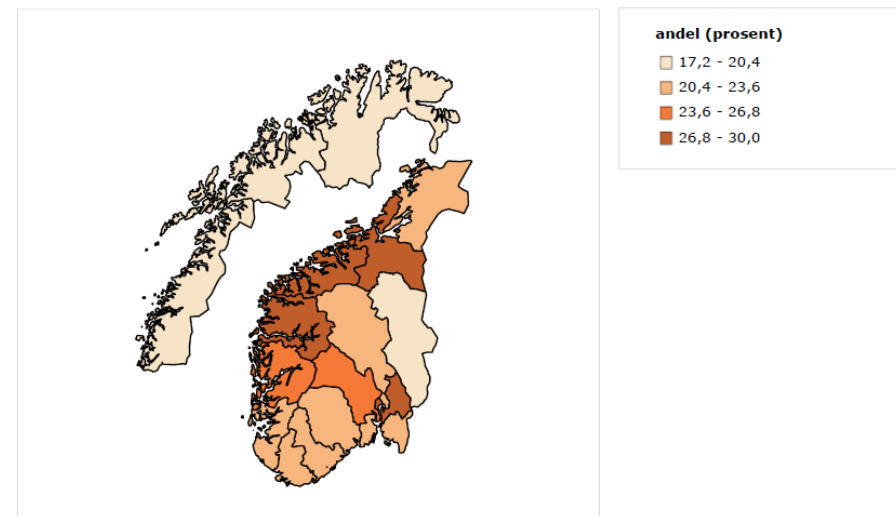
- I gjennomsnitt ca. 900 dødsfall årlig
- 1 400 dødsfall 2017-18
- Størst risiko for eldre >65 år

*Estimatene kan bli justert på et senere tidspunkt da metodikken er under utvikling.

Helsepersonell kan smitte pasientene

- Uvaksinerte helsearbeidere er en viktig kilde for helsetjenesteassosiert influensa
- Store pasientgrupper har dårlig vaksineeffekt
 - Spedbarn
 - Eldre
 - Immunsvekkede
- Mange pasienter i risikogrubbene er ikke vaksinert

Hvem anbefales vaksinasjon?

Grupper med økt risiko for alvorlig sykdom og død ved influensa

- Alle fra fylte 65 år
- Beboere i omsorgsboliger og sykehjem
- Gravide i 2. og 3. trimester
- Voksne og barn med visse kroniske sykdommer

Illustrasjon: FHI

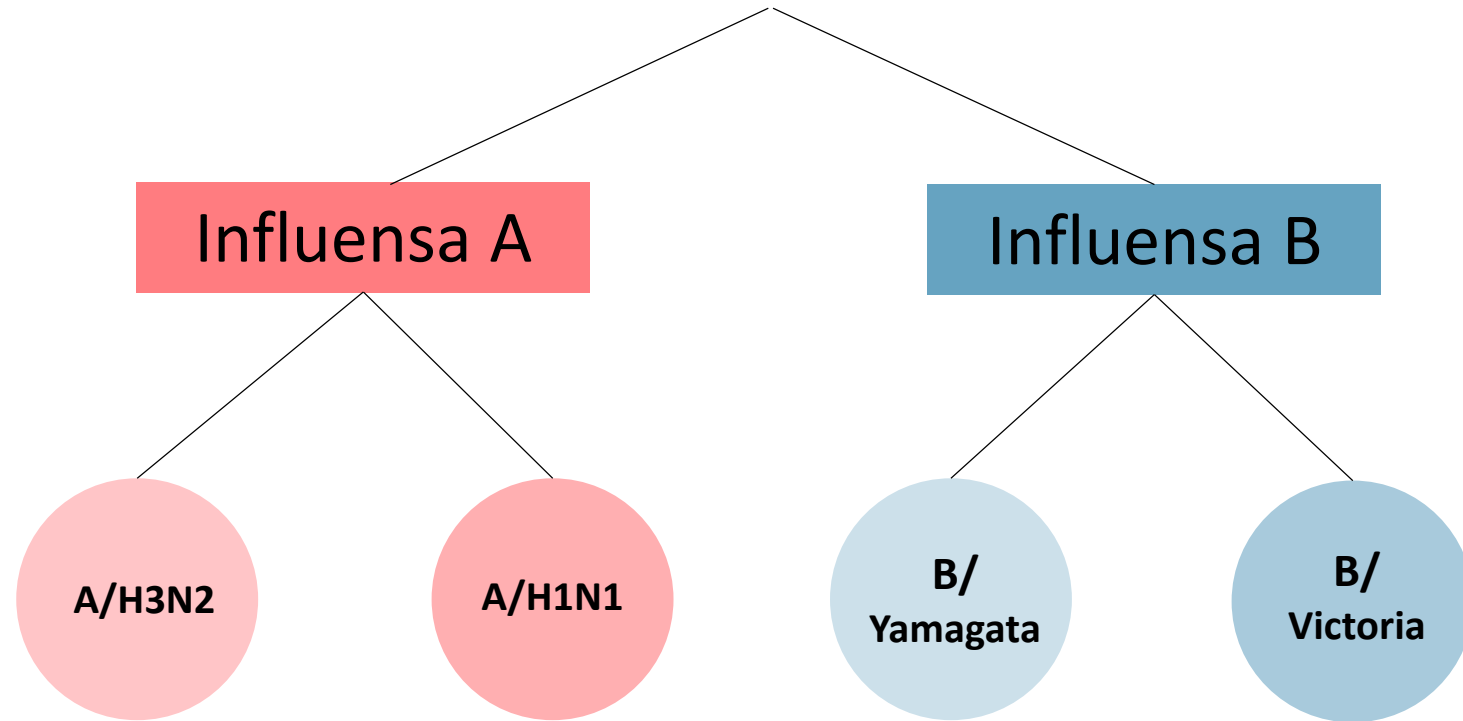
Hvem anbefales vaksinasjon?

Indirekte beskyttelse

- Helsepersonell som har pasientkontakt – også gravide uavhengig av svangerskapslengde
- Husstandskontakter til personer med nedsatt immunforsvar
- Svinerøktere og andre som har regelmessig kontakt med levende griser

Influenza

Hva inneholder vaksinen?

- **Ikke** tilsatt adjuvans
- **Ikke** tilsatt konserveringsmiddel (tiomersal)

Sesonginfluensa-vaksine

≠

Pandemrix

Bivirkninger av influensavaksine

Lokalreaksjon (5-20%)

- Hevelse
- Rødhet
- Ømhet

Allmennsymptomer (1-10%)

- Generell sykdomsfølelse
- Feber
- Muskelsmerter

Sjeldne

- Anafylaktisk sjokk
(1:1.000.000)
- Guillan-Barrés syndrom
(1:1.000.000)

Meldte bivirkninger 2012-2017

- 2,5 millioner influensavaksiner distribuert
- 130 meldte bivirkninger
- 28 alvorlige bivirkninger (0,001%)
 - Kjente bivirkninger (allergiske reaksjoner)
 - Ingen sammenheng med vaksinen (skyldtes underliggende sykdom)

VAKSINEN ER TRYGG!

Er det bedre å få «naturlig influensa»?

- Per i dag er det ingen dokumentasjon for at naturlig infeksjon gir bedre immunitet enn vaksinasjon
- Studie av 250 norske helsearbeidere:
Årlig influensavaksine hindrer ikke naturlig immunitet
 - Bedre cellulær immunitet ved årlig vaksinasjon
 - Like god antistoffrespons

*Trieu MC et al. J Infect Dis 2017;215(5):740-9
Trieu M-C et al. Clinical Infectious Diseases 2018;doi:10.1093/cid/ciy487*

Hvorfor er vaksinasjonsdekningen så lav?

- Demografiske determinanter
 - Alder
 - Kjønn
 - Yrke
- Atferdsmessige determinanter
 - Mangelfull kunnskap
 - Negative holdninger
- Organisatoriske determinanter
 - Mangelfull tilgjengelighet
 - Mangelfull informasjon

Demografiske determinanter

- Ledere > ikke-ledere
- Leger > sykepleiere
- Menn > kvinner
- Eldre > yngre

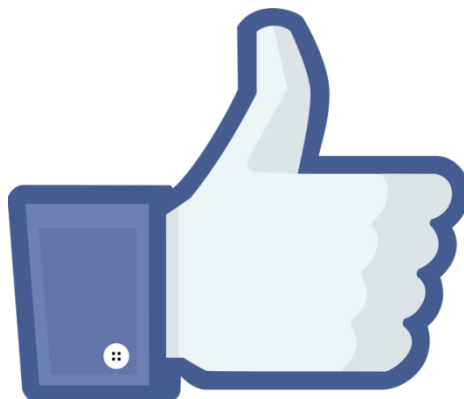
Atferdsmessige determinanter

- Spørreundersøkelse for å kartlegge kunnskap og holdninger hos helsepersonell
- Sendt til alle ansatte i Oslo universitetssykehus juni 2017, juni 2018 og juni 2019
- Svarprosent ca. 25%

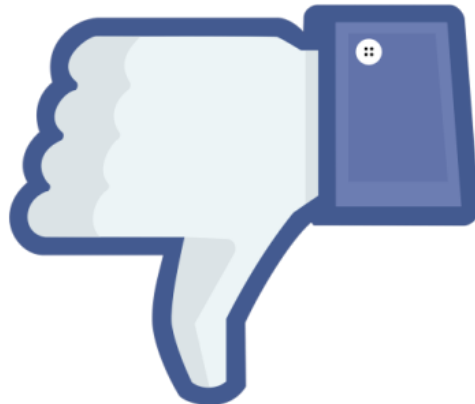
Hvorfor valgte ansatte vaksinasjon?

- Beskytte pasientene
 - Unngå å smitte familie og venner
 - Unngå å bli syk selv
 - Unngå sykefravær
- Normativt press teller mindre
 - Leder
 - Kollegaer
 - Pasienter

Hvorfor valgte ansatte å ikke vaksineres?

- Er frisk og tåler å få influensa
- Tilhører ikke risikogruppe
- Har aldri hatt influensa
- Skeptisk til bivirkninger
- Erfaringene fra 2009 taler i mot
- Bedre å få naturlig influensa
- Tviler på effekten

Kunnskap og holdninger

Ledelse

- Øke kunnskapen om influensa og viktigheten av vaksinasjon
- Fokus på pasientsikkerhet og sykefravær
- Påpeke lederansvar

Ansatte

- Kunnskapsformidling
 - Intranett og SoMe
 - Foredrag i ulike fora
 - Presentasjoner gjort tilgjengelige for alle
- Leger og rollemodeller oppfordret til å «vise vei»

Skal du gjøre det samme som direktøren?

62 personer liker dette

Årets første influensavaksine er satt på administrerende direktør Bjørn Erikstein. Til uken starter vaksineringen av resten av de ansatte på sykehuset.

Publisert: 27.09.2018 11:00:19 av Elin Bruun Øvrebø
Sist oppdatert: 27.09.2018 13:05:36 av Hedda Holth

Administrerende direktør Bjørn Erikstein var førstemann til å ta influensavaksinen OUS i år. Her setter overlege Ragnhild Raastad vaksinen tirsdag. Foto: Elin B. Øvrebø

Tirsdag morgen ankom årets influensavaksine Oslo universitetssykehuset. Frem mot nyttår skal flest mulig av alle ansatte vaksineres mot influensa. Stadig flere ansatte tar vaksinen, noe som er svært gledelig. Vaksinen er gratis for alle ansatte ved sykehuset. I fjor tok 54 prosent av alle ansatte vaksinen. Kanskje klarer vi mål på 80 prosent?

Sykepleieren tar influensavaksinen med et smil

45 personer liker dette

Wenche Olin tar influensavaksine hver sesong for å beskytte pasientene, selv og de der hjemme.

Publisert: 25.10.2018 09:42:28 av Elin Bruun Øvrebø
Sist oppdatert: 25.10.2018 09:46:08 av Elin Bruun Øvrebø

Sykepleier Wenche Olin oppfordrer sine kolleger til å ta influensavaksine for å beskytte de svakest pasientene. Foto: privat

Frem mot nyttår skal flest mulig av alle ansatte ved sykehuset vaksineres mot influensa. Fordi helsepersonell kan smitte pasienter med influensa selv om de er syke selv, er det veldig viktig at helsepersonell med pasientkontakt tar influensavaksine.

– Vi som tar imot pasientene, må vaksinere oss

31 personer liker dette

Pasienter risikerer å bli smittet av ansatte på ambulansesetasje og i akuttmottak som ikke vaksinerer seg mot influensa. Slik kan vi ikke ha det, mener Morten B. Steffensen og Alma Ferhatovic.

Publisert: 05.11.2018 08:30:16 av Elin Bruun Øvrebø
Sist oppdatert: 05.11.2018 08:31:07 av Elin Bruun Øvrebø

Morten B. Steffensen ved Sentrum ambulansesetasje og ledende spesialsykepleier Alma Ferhatovic ved Akuttmottaket på Ullevål er bekymret over at ikke flere helsepersonell vaksinerer seg mot influensa.

Foto: Elin B. Øvrebø

– Ambulansene ferdes over alt. Ofte transporterer vi 10-12 pasienter i løpet av en vakt. Vi er både hjemme hos flere pasienter og vi er også mye inne på sykehuset hvor pasienter i risikogruppen befinner seg. Det betyr at vi må tenke oss om. Det er uheldig dersom vi smitter eldre mennesker med dårlig allmenntilstand eller andre personer i risikogruppen med influensa, sier seksjonsleder Morten B. Steffensen ved Sentrum ambulansesetasje.

Hvilket budskap ønsker vi å formidle?

- Influenza kan være en alvorlig sykdom for personer i risikogruppene
- Helsepersonell har økt smitterisiko og god vaksineeffekt
- Helsepersonell kan være asymptomatiske bærere
- Influensavaksine til helsepersonell reduserer risiko for helsetjenesteassosiert influenza hos pasientene
- Vaksine mot sesonginfluensa er trygg

Vi gjør noe viktig – sammen!

Foto: Oslo universitetssykehus

Ta motforestillingene alvorlig – vis respekt!

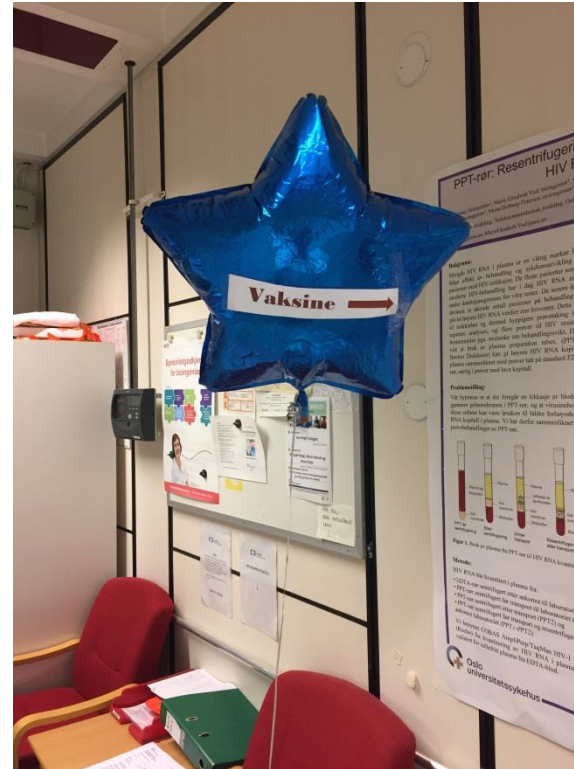
- Informasjon om vanlige bivirkninger på intranett
- Informasjonsbrosjyre
 - Hvorfor?
 - Hvordan?
 - Spørsmål og svar
- Rask oppfølging av alle henvendelser
- Ansatte med bivirkninger vurderes av Arbeidsmiljøavdelingen

Organisering

De tre T'er

- Tilgjengelighet
- Tilgjengelighet
- Tilgjengelighet

Organisering

- Desentralisert vaksinasjon
 - Enheter med eget klinisk personell organiserer og vaksinerer selv
 - Enheter uten klinisk personell vaksineres av Avd. for smittevern og Arbeidsmiljøavd.
- Følger egen prosedyre for influensavaksinasjon

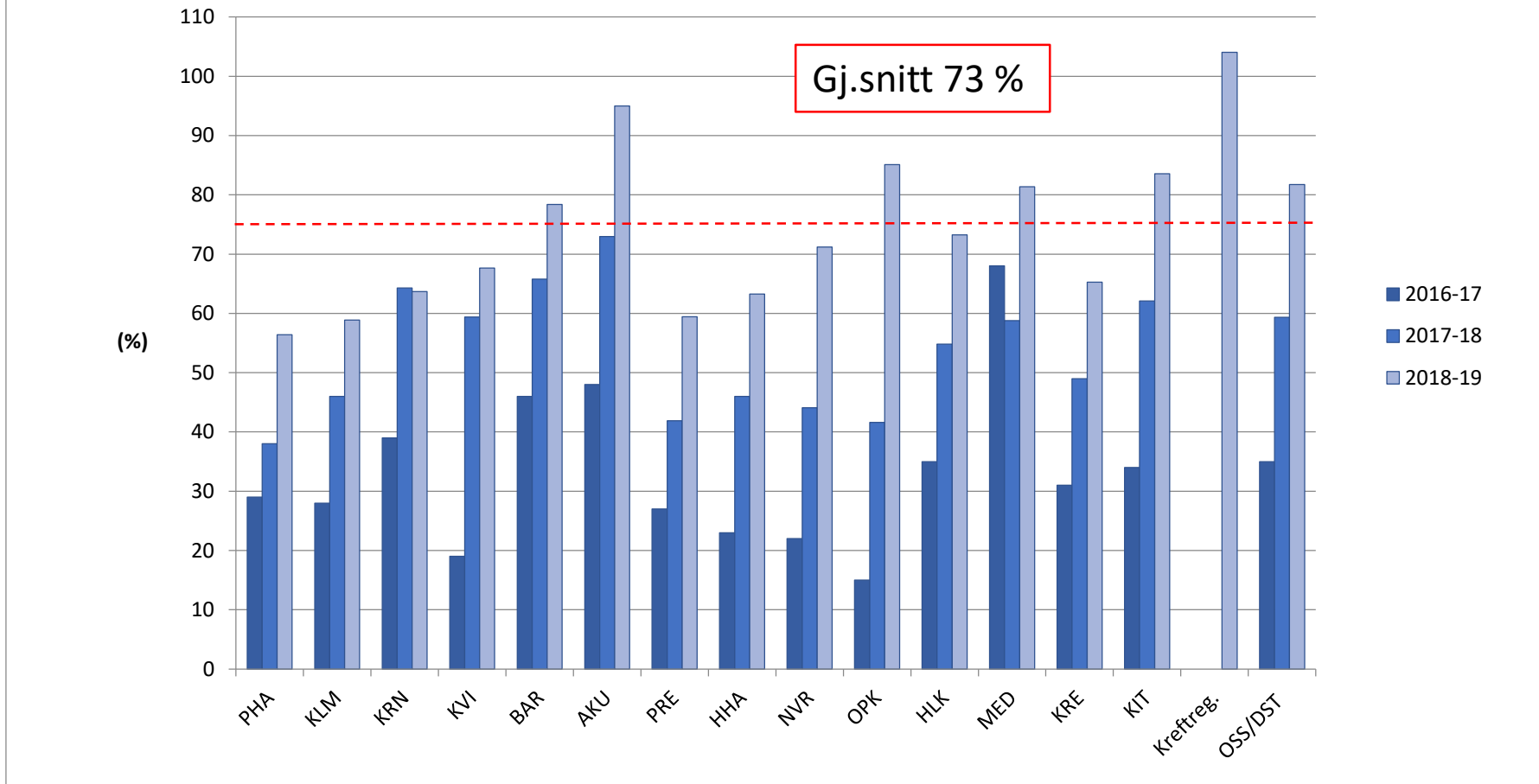

I lengden kan vi ikke akseptere at helsepersonell utgjør en risiko for pasientene

BJØRN GULDVOG, HELSEDIREKTØR

Vaksinasjonsdekning OUS

Vi gjør det for hverandre – og alle andre!

